

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

ЗАТВЕРДЖЕНО

На засіданні кафедри фінансів, обліку та
оподаткування

Протокол № 1 від 29.08. 2022 р.

В.о. завідувача кафедри

 Л.Я. Шевченко

РОБОЧА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ
«ОБЛІК ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»

Ступінь: магістр

Кількість кредитів ECTS 5

Розробник: Кожухова Т.В.,
доцент, д.е.н.

2022– 2023 навчальний рік

1. Опис початкової дисципліни

Найменування показника	Характеристика навчальної дисципліни
Обов'язкова (для студентів спеціальності "назва спеціальності") / вибіркова дисципліна	Обов'язкова дисципліна
Семестр (осінній / весняний)	осінній
Кількість кредитів	5
Загальна кількість годин	150
Кількість змістових модулів	2
Лекції, години	28
Практичні/семінарські, годин	28
Лабораторні, годин	-
Самостійна робота, годин	94
Тижневих годин для денної форми навчання:	
аудиторних	4
самостійної роботи студента	6,7
Вид контролю	екзамен

2. Програма дисципліни

Мета вивчення дисципліни полягає у формуванні професійних компетентностей щодо концептуальних основ обліку зовнішньоекономічних операцій підприємства, вивченні методів і технології обліку найпоширеніших фінансових та господарських операцій, що застосовуються у зовнішньоекономічних відносинах суб'єктів господарювання України з іноземними контрагентами, набутті вмій документального забезпечення та відображення зовнішньоекономічних операцій у системі рахунків бухгалтерського обліку.

Завдання: ознайомлення з концептуальними засадами бухгалтерського обліку як інформаційного джерела для управління зовнішньоекономічною діяльністю суб'єкта господарювання; набуття вмій документального забезпечення та відображення зовнішньоекономічних операцій у системі рахунків бухгалтерського обліку відповідно до законодавства.

Предмет: сукупність теоретичних та практичних аспектів формування облікової інформації зовнішньоекономічної діяльності суб'єктом господарювання.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

Тема 1. Предмет, завдання і зміст дисципліни

Тема 2. Зовнішньоекономічні контракти й особливості відображення інформації в системі обліку

- Тема 3. Облік валютних коштів
Тема 4. Облік операцій з експорту
Тема 5. Облік операцій з імпорту
Тема 6. Облік зовнішньоекономічних товарообмінних (бартерних) операцій
Тема 7. Облік операцій з давальницькою сировиною
Тема 8. Облік міжнародних інвестиційних операцій
Тема 9. Облік специфічних міжнародних операцій

Опанування дисципліни дозволяє забезпечити:

а) формування:

загальних програмних компетентностей:

вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми;
здатність генерувати нові ідеї (креативність);
здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
здатність працювати в міжнародному контексті;
здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

фахових програмних компетентностей:

здатність формувати та використовувати облікову інформацію щодо зовнішньоекономічної діяльності підприємства для прийняття ефективних управлінських рішень на всіх рівнях управління підприємством в цілях підвищення ефективності, результативності та соціальної відповідальності бізнесу;

здатність формулювати завдання, удосконалювати методики та впроваджувати сучасні методи фінансового та управлінського обліку, аналізу, аудиту і оподаткування в сфері зовнішньоекономічної діяльності відповідно до стратегічних цілей підприємства;

здатність виконувати адміністративно-управлінські функції у сфері зовнішньоекономічної діяльності суб'єктів господарювання, органів державного сектору;

здатність здійснювати діяльність з консультування власників, менеджменту підприємства та інших користувачів інформації у сфері обліку, аналізу контролю, аудиту, оподаткування зовнішньоекономічної діяльності;

здатність застосовувати спеціальні професійні знання і навички з обліку та оподаткування експортних, імпорتنих, зовнішньоекономічних бартерних операцій та операцій з давальницькою сировиною від нерезидентів та організувати на підприємствах усіх форм власності облік специфічних операцій зовнішньоекономічної діяльності;

б) досягнення **програмних результатів навчання:**

організувати, розвивати, моделювати системи обліку і координувати діяльність облікового персоналу з урахуванням потреб менеджменту суб'єктів господарювання;

визначати інформаційні потреби користувачів облікової інформації в управлінні підприємством, надавати консультації управлінському персоналу суб'єкта господарювання щодо облікової інформації;

готувати й обґрунтовувати висновки задля консультування власників, менеджменту суб'єкта господарювання та інших користувачів інформації у сфері обліку. Аналізу, контролю, аудиту, оподаткування;

знати теорію, методику і практику обліку зовнішньоекономічної діяльності з метою організації облікового процесу та координації діяльності облікового персоналу для забезпечення потреб менеджменту суб'єктів господарювання та прийняття контрольних оперативних і стратегічних управлінських рішень.

в) набуття **результатів навчання** (згідно з Дублінськими дескрипторами):

– **знання:**

законодавчо-нормативної бази з обліку зовнішньоекономічної діяльності;

вимог щодо змісту та форм зовнішньоекономічних контрактів;

особливостей обліку операцій з іноземною валютою;

основних форм розрахунків за зовнішньоекономічними операціями;

загальних засад здійснення операцій з експорту, імпорту, товарообмінних операцій, операцій з давальницькою сировиною, міжнародних інвестиційних операцій;

особливостей обліку операцій з експорту, імпорту, товарообмінних операцій, операцій з давальницькою сировиною, міжнародних інвестиційних операцій;

особливостей оподаткування зовнішньоекономічних операцій суб'єктів господарювання;

– **уміння/навички:**

розробляти, впроваджувати й удосконалювати облікову політику підприємств, що здійснюють зовнішньоекономічну діяльність;

визначати первісну вартість матеріальних активів, отриманих за зовнішньоекономічними контрактами;

відобразити в обліку операції з придбання та продажу іноземної валюти;

організувати та здійснювати облік імпортних, експортних, товарообмінних, інвестиційних операцій та операцій з давальницькою сировиною;

проводити облік та аналізувати ефективність специфічних міжнародних операцій;

контролювати підготовку зовнішньоекономічних контрактів;

здійснювати пошук резервів покращення управлінських рішень на основі обліково-аналітичної інформації.

– **комунікація:**

доносити знання з питань обліку зовнішньоекономічної діяльності до усіх зацікавлених осіб;

ефективно взаємодіяти - дослухатися, сприймати та викладати думку щодо вирішення проблем обліку зовнішньоекономічної діяльності;
публічно виступати перед аудиторією з питань обліку зовнішньоекономічної діяльності;

переконувати інших за допомогою аргументів та послідовної комунікації;

– **відповідальність і автономія:**

самостійно виконувати завдання, розв'язувати задачі та проблеми у сфері обліку зовнішньоекономічної діяльності;

мати ініціативність, автономно приймати рішення та відповідати за результати своєї діяльності, пов'язаної з обліком зовнішньоекономічної діяльності.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна форма навчання)				
	усього	у тому числі			
		лекц.	пр./сем.	лаб.	СРС
Змістовий модуль 1. Основи і правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності					
Тема 1. Предмет, завдання і зміст дисципліни	14	2	2	-	10
Тема 2. Зовнішньоекономічні контракти й особливості відображення інформації в системі обліку	14	2	2	-	10
Разом за змістовим модулем 1	28	4	4	-	20
Змістовий модуль 2. Особливості обліку розрахункових і зовнішньоекономічних операцій					
Тема 3. Облік валютних коштів	18	4	4	-	10
Тема 4. Облік операцій з експорту	18	4	4	-	10
Тема 5. Облік операцій з імпорту	18				10
Тема 6. Облік зовнішньоекономічних товарообмінних (бартерних) операцій	18	4	4	-	10
Тема 7. Облік операцій з давальницькою сировиною	18	4	4	-	10
Тема 8. Облік міжнародних інвестиційних операцій	16	2	2	-	12
Тема 9. Облік специфічних міжнародних операцій	16	2	2	-	12
Разом за змістовим модулем 2	122	24	24	0	74
Усього годин	150	28	28	0	94

4. Теми семінарських /практичних/ лабораторних занять

№ з/п	Вид та тема семінарського заняття	Кількість годин
1	Семінар - дискусія Особливості зовнішньоекономічної діяльності, нормативно-правовим регулюванням зовнішньоекономічних операцій.	2
2	Семінар з виконанням практичних завдань Особливості укладання зовнішньоекономічних контрактів.	2
3	Семінар - дискусія Загальні засади обліку операцій з іноземною валютою	2
4	Семінар з виконанням практичних завдань Особливості відображення в обліку операцій з придбання та продажу іноземної валюти	2
5	Семінар - дискусія Загальні засади обліку операцій з експорту	2
6	Семінар з виконанням практичних завдань Особливості відображення в обліку операцій з експорту товарів і послуг	2
7	Семінар - дискусія Загальні засади обліку операцій з імпорту	2
8	Семінар з виконанням практичних завдань Особливості відображення в обліку операцій з імпорту товарів і послуг	2
9	Семінар - дискусія Загальні засади обліку зовнішньоекономічних товарообмінних (бартерних) операцій	2
10	Семінар з виконанням практичних завдань Особливості відображення в обліку зовнішньоекономічних товарообмінних (бартерних) операцій	2
11	Семінар - дискусія Загальні засади здійснення операцій з давальницькою сировиною від нерезидента	2
12	Семінар з виконанням практичних завдань Особливості відображення в обліку операцій з давальницькою сировиною від нерезидента	2
13	Семінар з виконанням практичних завдань Особливості обліку міжнародних інвестиційних операцій	2
14	Семінар з виконанням практичних завдань Особливості обліку специфічних міжнародних операцій (облік операцій з міжнародного лізингу, операцій з експорту та імпорту за договорами комісії)	2
Всього		28

5. Розподіл балів, які отримують студенти

Відповідно до системи оцінювання знань студентів ДонНУЕТ, рівень сформованості компетентностей студента оцінюються у випадку проведення екзамену: впродовж семестру (50 балів) та при проведенні підсумкового контролю - екзамену (50 балів).

Оцінювання студентів протягом семестру (очна форма навчання)

№ практичного заняття	Аудиторна робота						Позааудиторна робота	Сума балів
	Тестові завдання	Ситуаційні завдання, задачі	Обговорення теоретичних питань теми	Індивідуальне завдання	ПМК	Захист групових проєктів	Завдання для самостійного виконання	
Змістовий модуль 1								
Семінар 1	-	-	1	-	-	-	-	1
Семінар 2	-	1	1	-	5	-	-	7
Разом змістовий модуль 1	-	1	2	-	5	-	-	8
Змістовий модуль 2								
Семінар 3	-	-	2	-	-	-	-	
Семінар 4	-	2	1	-	-	-	-	
Семінар 5	-	-	2	-	-	-	-	
Семінар 6	-	2	1	-	-	-	-	
Семінар 7	-	-	2	-	-	-	-	
Семінар 8	-	2	1	-	-	-	-	
Семінар 9	-	-	2	-	-	-	-	
Семінар 10	-	2	1	-	-	-	-	
Семінар 11	-	-	2	-	-	-	-	
Семінар 12	-	2	1	-	-	-	-	
Семінар 13	-	-	1	-	-	-	-	
Семінар 14	-	-	1	10	5	-	-	
Разом змістовий модуль 2	-	10	17	10	5	-	-	42
Разом	-	11	19	10	10	-	-	50

Оцінювання студентів протягом семестру (заочна форма навчання)

Поточне тестування та самостійна робота			Підсумковий тест (екзамен)	Сума в балах
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Індивідуальне завдання	50	100
15	15	20		

Загальне оцінювання результатів вивчення навчальної дисципліни

Оцінка		
100-бальна шкала	Шкала ECTS	Національна шкала
90-100	A	5, «відмінно»
80-89	B	4, «добре»
75-79	C	
70-74	D	3, «задовільно»
60-69	E	
35-59	FX	2, «незадовільно»
0-34	F	